

ODPIS

Sygn. akt VIII U 2554/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 r. w Poznaniu

odwołania **(...) S.C. – M. P. (2), S. N.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia (...):

- znak: (...) – dot. A. U.,

- znak: (...) – dot. S. C.,

- znak: (...) – dot. T. M.,

- znak: (...) – dot. P. S.,

- znak:(...) – dot. W. C.

w sprawie **(...) S.C. – M. P. (2), S. N.**

przy udziale zainteresowanych **A. U., S. C., T. M., P. S. (S.), W. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o wysokość podstawy wymiaru składek

1. **oddala odwołania,**

2. **zasądza od strony odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 1.560 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

/-/ SSO Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 4 ust. 9, art. 9 ust. 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.; dalej: ustawa o sus), oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz.

U. z 2017 r., poz. 1938; dalej: ustawa z dnia 27.08.2004 r.), stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne **A. U. (U.)** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.C. M. P., S. N. wynosi:

miesiąc / rok	kod ubezpieczenia	podstawa wymiaru składek	składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne					
emerytalne i rentowe	chorobowe	wypadkowe				
11.2014	041100	1.774,51 zł	1.774,51 zł	1.774,51 zł	1.531,22 zł	137,81 zł
12.2014	041100	2.689,67 zł	2.689,67 zł	2.689,67 zł	2.320,91 zł	208,88 zł

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w wyniku czynności kontrolnych podjętych u płatnika składek ustalono, iż część ubezpieczonych w spółce osób jest zatrudniona na podstawie kilku umów zlecenia, przy czym zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych dokonywane są wyłącznie z tytułu jednej umowy, natomiast z pozostałych umów deklarowane są wyłącznie składki na ubezpieczenia zdrowotne. Jedną z tych osób był ubezpieczony A. U., z którym płatnik składek zawarł następujące umowy zlecenia:

w październiku 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 16 października 2014 r. do 31 października 2014 r., na wykonywanie czynności pomocy kuchennej, z tytułu której w listopadzie 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 840 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 16 października 2014 r. do 31 października 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 934,51 zł,

w listopadzie 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 1 listopada 2014 r. do 30 listopada 2014 r., na wykonywanie czynności pomocy kuchennej, z tytułu której w grudniu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 2 listopada 2014 r. do 30 listopada 2014 r., na składanie kartonów, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 1.009,67 zł.

W ocenie pozwanego, umowy zawierane przez spółkę (...) S.C. M. P., S. N. miały na celu zapewnienie wyboru wyłącznie jednego z tytułów ubezpieczenia, a w konsekwencji przyjęcie do podstawy wymiaru składek przychodu w niższej wysokości. Organ rentowy ustalił, iż zleceniobiorcy nie mieli pełnej świadomości zawierania dwóch umów zlecenia na

te same okresy czasu, jak również u płatnika składek nie istniała faktyczna rozdzielność stosunków zobowiązaniowych objętych kwestionowanymi umowami zlecenia, co w konsekwencji sprawia, że zawarte umowy nie pozostają w zbiegu, umożliwiającym na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o sus wybór tylko jednej z nich jako podstawy odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie prawnej identycznej z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U. stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne **S. C. (C.)** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika (...) S.C. M. P., S. N. wynosi:

miesiąc / rok	kod ubezpieczenia	podstawa wymiaru składek	składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne					
emerytalne i rentowe	chorobowe	wypadkowe				
08.2014	041100	3.417,14 zł	3.417,14 zł	3.417,14 zł	2.948,65 zł	265,38 zł
09.2014	300000	2.008,35 zł	2.008,35 zł	2.008,35 zł	1.733,01 zł	155,97 zł

Organ rentowy ustalił, że z ubezpieczonym S. C. płatnik składek zawarł następujące umowy zlecenia:

w lipcu 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 28 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r., na wykonywanie czynności kierowcy, z tytułu której w sierpniu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 28 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 1.737,14 zł,

w sierpniu 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., na wykonywanie czynności kierowcy, z tytułu której we wrześniu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 328,35 zł.

Uzasadnienie decyzji zawiera argumentację identyczną z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U..

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie prawnej identycznej z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U. stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne **T. M.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika (...) S.C. M. P., S. N. wynosi:

miesiąc / rok	kod ubezpieczenia	podstawa wymiaru składek	składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne					
emerytalne i rentowe	chorobowe	wypadkowe				
05.2014	041100	853,85 zł	853,85 zł	853,85 zł	736,78 zł	66,31 zł
06.2014	041100	3.109,80 zł	3.109,80 zł	3.109,80 zł	2.683,44 zł	241,51 zł

Organ rentowy ustalił, że z ubezpieczonym T. M., płatnik składek zawarł następujące umowy zlecenia:

w maju 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 1 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., na wykonywanie czynności kierowcy, z tytułu której w czerwcu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.512 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 1 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 1.597,80 zł.

Uzasadnienie decyzji zawiera argumentację identyczną z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U..

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie prawnej identycznej z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U. stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne **P. S. (S.)** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika (...) S.C. M. P., S. N. wynosi:

miesiąc / rok	kod ubezpieczenia	podstawa wymiaru składek	składka na ubezpieczenie zdrowotne			

na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne					
emerytalne i rentowe	chorobowe	wypadkowe				
06.2014	041100	3.033,85 zł	3.033,85 zł	3.033,85 zł	2.617,91 zł	235,61 zł
07.2014	300000	3.075,38 zł	3.075,38 zł	3.075,38 zł	2.653,74 zł	238,84 zł

Organ rentowy ustalił, że z ubezpieczonym P. S. płatnik składek zawarł następujące umowy zlecenia:

w maju 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 5 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., na wykonywanie czynności kierowcy-przedstawiciela, z tytułu której w czerwcu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 5 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 1.353,85 zł,

w czerwcu 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., na wykonywanie czynności kierowcy, z tytułu której w lipcu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., na składanie etykiet, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 1.395,38 zł.

Uzasadnienie decyzji zawiera argumentację identyczną z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U..

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie prawnej identycznej z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U. stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne **W. C.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika (...) S.C. M. P., S. N. wynosi:

miesiąc / rok	kod ubezpieczenia	podstawa wymiaru składek	składka na ubezpieczenie zdrowotne	
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			

emerytalne i rentowe	chorobowe	wypadkowe				
07.2014	300000	2.621,54 zł	2.621,54 zł	2.621,54 zł	2.262,13 zł	203,59 zł

Organ rentowy ustalił, że z ubezpieczonym W. C., płatnik składek zawarł następujące umowy zlecenia:

w czerwcu 2014 r.:

- I umowa – zawarta na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., na wykonywanie czynności pomocy kuchennej, z tytułu której w lipcu 2014 r. zadeklarowano składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu w kwocie 1.680 zł,
- II umowa – zawarta na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., na pakowanie sushimasterów oraz składanie kartonów, z tytułu której zadeklarowano wyłącznie składki na ubezpieczenie zdrowotne, i to od kwoty 941,54 zł.

Uzasadnienie decyzji zawiera argumentację identyczną z przywołaną w decyzji dotyczącej A. U..

(...) S.C. M. P., S. N., w formie i terminie prawem przewidzianym, złożyła odwołania od powyższych decyzji, wnosząc o ich zmianę, poprzez uznanie, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i zdrowotne A. U., S. C., T. M., P. S., W. C. na podstawie umowy zlecenia u odwołującego została ustalona w sposób prawidłowy oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał, iż zleceniobiorcy mieli pełną świadomość zawierania dwóch umów zlecenia, jak również odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne wyłącznie od jednej z nich co znalazło wyraz w treści zawieranych przez nich umów. Nikt z zainteresowanych nie składał wniosku o dobrowolne objęcie ubezpieczeniem z przychodu z drugiej umowy. Dodatkowo podkreślono, że natura czynności wykonywana w ramach każdej z umów zlecenia była całkowicie odrębna, a strony na podstawie art. 353¹ kc były uprawnione do ukształtowania stosunku prawnego zlecenia według własnego uznania. W ocenie odwołującego, okoliczność zawarcia dwóch umów zlecenia powodowała, iż nastąpił zbieg tytułów ubezpieczenia społecznego uprawniający do skorzystania (na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o sus) z możliwości wyboru jednego z tytułów i deklarowania składek wyłącznie od jednej z zawartych umów.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie, wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto, pozwany złożył wniosek o przesłuchanie na okoliczności sprawy współników odwołującej spółki cywilnej, ubezpieczonych oraz przeprowadzenie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego.

Zarządzeniami z dnia 25 października 2016 r. Sąd połączył sprawy o sygn. akt VIII U 2555/16, VIII U 2556/16, VIII U 2557/16, VIII U 2558/16 do łącznego prowadzenia i rozstrzygnięcia pod sygn. VIII U 2554/16.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. (2) prowadzi działalność gospodarczą zarejestrowaną w ewidencji działalności gospodarczej pod nazwą D. M. P. (2). Miejscem wykonywania działalności było początkowo os. (...) w P., a następnie działalność została przeniesiona na ul. (...). M. P. (2) rozpoczął produkcję sushi w 2009 r. M. P. (2) w ramach tej działalności zatrudniał pracowników. Pracownicy zajmowali się produkcją sushi.

Dnia 20 października 2011 r. M. P. (2) i S. N. zawarli umowę spółki cywilnej dla wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej. Spółkę zawiązano pod firmą (...).P., S. (...) S.C.

Przeważający przedmiot działalności spółki stanowi przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (catering).

Działalność spółki i działalność w ramach D. M. P. (2) prowadzone są pod tym samym adresem.

bezsporne; nadto dowód: protokół kontroli z dnia 04.03.2016 r. w aktach organu rentowego

W latach 2013 – 2015 spółka cywilna – jej wspólnicy – zatrudniali pracowników na podstawie umowy o pracę a także na podstawie innych umów – umów zlecenia. Część pracowników była zatrudniona tylko na podstawie umowy o pracę, część na umowę zlecenia, a część na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia. Jeśli jakiś pracownik był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w spółce to mógł dodatkowo mieć umowę zlecenia, jeżeli wykonywał czynności, które nie wynikały z umowy o pracę.

W latach 2013 – 2014 praca była wykonywana w systemie trzymianowym. Poszczególne zmiany pracowały w różnych godzinach, w zależności od zapotrzebowania na pracę i ilości zamówień. Zleceniobiorcy i pracownicy mieli przygotowane miesięczne grafiki według których przychodzili do pracy na określoną zmianę. Pierwsza zmiana zajmowała się przygotowywaniem półproduktów do produkcji sushi: ryb, warzyw i gotowaniem ryżu, a druga zmiana przygotowywała produkt finalny, czyli związała maki i pozostały asortyment. Natomiast na trzeciej zmianie pracownicy również przygotowywali produkt finalny, a oprócz tego pakowali produkty do opakowań plastikowych, które były wkładane w tzw. etykiety papierowe (mały kartonik na którym określano ilość i skład produktu). Tak przygotowany gotowy produkt pakowano do większych opakowań zbiorczych – większych kartonów, w których odbywał się transport do odbiorcy.

Kartony zbiorcze spółka początkowo zamawiała od zewnętrznego dostawcy, dostarczano je złożone, gotowe do użycia. Wraz z rozwojem działalności spółki, z uwagi na coraz większą ilość zamówień, spółka zamawiała kartony rozłożone, a ich składaniem zajmowali się chętni pracownicy i zleceniobiorcy spółki.

Kartony zbiorcze składane były w osobnym pomieszczeniu. Składanie kartonów nie wymagało żadnych szczególnych umiejętności, wystarczyło posiadać rękawice i nóż.

Składanie kartonów miało miejsce czasami poza normalnymi godzinami pracy danej osoby na jej zmianie (po zakończeniu zmiany lub jej rozpoczęciu), jak również w trakcie zmiany wyznaczonej zgodnie z grafikiem. W zależności od potrzeb poszczególni pracownicy i zleceniobiorcy zajmowali się składaniem kartonów kierowani do tych obowiązków przez osobę kierującą zmianą. Niekiedy pracownicy produkcyjni, w trakcie produkcji sushi byli kierowani na pewien czas do składania kartonów, jeśli zachodziła taka potrzeba. Były też takie sytuacje, że pracownicy lub zleceniobiorcy zatrudnieni jako pomoce kuchenne lub pomoce sushimastera danego dnia w ogóle nie pracowali przy produkcji sushi tylko na całą zmianę kierowani byli przez osobę kierującą zmianą do składania kartonów. Niektórzy zleceniobiorcy i pracownicy w ogóle nie wykonywali czynności związanych ze składaniem kartonów (a mimo to w pisemnych umowach mieli wpisane jako czynności wykonywane w ramach umów zlecenia składanie kartonów). Z kolei inne osoby zajmowały się składaniem kartonów, a nie znajdowało to odzwierciedlenia w treści zawieranych z nimi na piśmie umów zlecenia.

Składanie kartonów nie było odrębną czynnością, niezwiązaną z cyklem produkcyjnym produktu gotowego do sprzedaży jakimi były zestawy sushi. Nie było takiej praktyki, aby czas wykonywania czynności wnikających z umów zlecenia, których przedmiotem miało być składanie kartonów był wyraźnie wyodrębniony od pozostałego czasu pracy, nie było reguły, że składanie kartonów odbywało się wyłącznie przed rozpoczęciem danej zmiany lub po jej zakończeniu, było to wykonywane według bieżących potrzeb, czasami po zakończeniu zmiany lub przed jej rozpoczęciem, ale także w trakcie poszczególnych zmian.

Zleceniobiorcy nie wiedzieli, że nie wszystkie przychody uzyskiwane z tytułu wykonywanych zleceń są zgłaszane do ubezpieczeń i deklarowane jako podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne.

W sytuacji gdy ubezpieczony zatrudniany był wyłącznie na podstawie umów zlecenia uzyskiwał on wynagrodzenie w uzgodnionej stawce godzinowej, której wysokość była uzależniona od rodzaju czynności wykonywanych w ramach umowy. Osobno była ustalona stawka dla czynności polegających na składaniu kartonów i osobno dla pozostałych czynności. Z niektórymi pracownikami ustalano także wynagrodzenie stałe tzw. dniówkę. Godziny pracy poszczególnych osób były ewidencjonowane, a na podstawie tej ewidencji pod koniec każdego miesiąca sporządzano listę, w której wskazywano ilość godzin wypracowanych przez poszczególnych ubezpieczonych i dokonywano podziału na 2 lub więcej umów zlecenia, dopasowując liczbę godzin do wysokości przysługującego wynagrodzenia.

Na podstawie list zawierających dane zleceniobiorców i liczbę przepracowanych w ramach danej umowy godzin, księgowa sporządzała umowy zlecenia, w których jako przedmiot wpisywała czynności wykazane na liście oraz przygotowywała rachunki do tych umów. Czasami zdarzało się, że tak przygotowane listy zawierały błędne dane co do rodzaju czynności wykonywanych przez zleceniobiorców, tj. na liście wskazano inne czynności niż rzeczywiście wykonywane. Następnie dokumenty przekazywane były do podpisu zleceniobiorcom i następowała wypłata wynagrodzenia.

Wynagrodzenie z tytułu wykonania umów zlecenia wypłacano po upływie danego miesiąca przelewem lub gotówką. Jeżeli ubezpieczony miał zawarte dwie lub więcej umów za dany okres to wypłata wynagrodzenia następowała jednym przelewem jako suma kwot z dwóch rachunków.

Jedną z umów z danego miesiąca (opiewającą na kwotę wynagrodzenia odpowiadającą minimalnemu wynagrodzeniu za pracę) płatnik składek zgłaszał do ubezpieczeń społecznych – z tego tytułu zgłaszano ubezpieczonego do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, naliczano i odprowadzano składki, co bezpośrednio znajdowało odzwierciedlenie w treści rachunku.

Z tytułu wykonania pozostałych umów, spółka zgłaszała ubezpieczonych wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacała składkę. Wysokość składki uwidoczniło w treści rachunku do umowy.

W ramach wykonywania zawartych umów ubezpieczeni wykonywali w większości przypadków prace polegające na czynnościach pomocy kuchennej, pomocy sushi мастера lub pracę kierowców.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego, w tym: umowy i rachunki, protokół przesłuchania M. P. (2), wyciąg z rachunku bankowego, protokół kontroli; zeznania świadków: M. C. (k. 88-89); zeznania M. P. (2) (k. 90-92); zeznania S. N. (k. 92v-93); zeznania ubezpieczonych: W. C. (k. 93), T. M. (k. 129), P. S. (k. 129)

Płatnik składek zawarł następujące umowy:

z ubezpieczonym A. U. :

w październiku 2014 r.

- dnia 16 października 2014 r. numer (...), na okres od 16 października 2014 r. do 31 października 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze pomocy kuchennej za wynagrodzeniem 840,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 840,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 840,00 zł – po dokonaniu potrąceń 611,60 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 4 listopada 2014 r.;
- dnia 16 października 2014 r. numer (...)zdr, na okres od 16 października 2014 r. do 31 października 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania etykiet za wynagrodzeniem 934,51 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek

934,51 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 934,51 zł – po dokonaniu potrąceń 788,40 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 4 listopada 2014 r.

w listopadzie 2014 r.

- dnia 1 listopada 2014 r. numer (...), na okres od 1 listopada 2014 r. do 30 listopada 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze pomocy kuchennej za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 4 grudnia 2014 r.;
- dnia 2 listopada 2014 r. numer (...)zdr, na okres od 2 listopada 2014 r. do 30 listopada 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania kartonów za wynagrodzeniem 1.009,67 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 1.009,67 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 1.009,67 zł – po dokonaniu potrąceń 851,80 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 4 grudnia 2014 r.

z ubezpieczonym S. C. :

w lipcu 2014 r.

- dnia 28 lipca 2014 r. numer (...), na okres od 28 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności kierowcy za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 5 sierpnia 2014 r.;
- dnia 28 lipca 2014 r. numer (...)zdr, na okres od 28 sierpnia 2014 r. do 31 lipca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania etykiet za wynagrodzeniem 1.737,14 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 1.737,14 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 1.737,14 zł – po dokonaniu potrąceń 1.464,80 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 5 sierpnia 2014 r.

w sierpniu 2014 r.

- dnia 1 sierpnia 2014 r. numer (...), na okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze kierowcy za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 5 września 2014 r.;
- dnia 1 sierpnia 2014 r. numer (...)zdr, na okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania kartonów za wynagrodzeniem 328,35 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 328,35 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 328,35 zł – po dokonaniu potrąceń 276,80 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 5 września 2014 r.

z ubezpieczonym T. M.:

w kwietniu 2014 r.

- dnia 1 kwietnia 2014 r. numer (...) -IV uzdr, na okres 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności kierowcy za wynagrodzeniem 853,85 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 853,85 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 853,85 zł – po dokonaniu potrąceń 720,00 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 1 czerwca 2014 r.

w maju 2014 r.

- dnia 1 maja 2014 r. numer (...), na okres od 1 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności kierowcy za wynagrodzeniem 1.512,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.512,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.512,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.100,29 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 5 czerwca 2014 r.;
- dnia 1 maja 2014 r. numer (...) -V uzdr, na okres 1 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania etykiet za wynagrodzeniem 1.597,80 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 1.597,80 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 1.597,80 zł – po dokonaniu potrąceń 1.348,00 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 10 czerwca 2014 r.

z ubezpieczonym P. S. :

w maju 2014 r.

- dnia 5 maja 2014 r. numer (...), na okres od 5 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze kierowcy-przedstawiciela za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 5 czerwca 2014 r.;
- dnia 5 maja 2014 r. numer (...) -V, na okres od 5 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania etykiet za wynagrodzeniem 1.353,85 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 1.353,85 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 1.353,85 zł – po dokonaniu potrąceń 1.142,00 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 10 czerwca 2014 r.

w czerwcu 2014 r.

- dnia 1 czerwca 2014 r. numer (...), na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze kierowcy-przedstawiciela za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 3 lipca 2014 r.;
- dnia 1 czerwca 2014 r. numer (...) -VIzdr, na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności składania etykiet za wynagrodzeniem 1.395,38 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 1.395,38 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 1.395,38 zł – po dokonaniu potrąceń 1.176,80 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 4 lipca 2014 r.

z ubezpieczonym W. C. :

w czerwcu 2014 r.

- dnia 1 czerwca 2014 r. numer (...), na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności w charakterze pomocy kuchennej za wynagrodzeniem 1.680,00 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego, chorobowego i zdrowotnego z podstawą wymiaru składek w wysokości 1.680,00 zł. Do umowy wystawiono rachunek na kwotę 1.680,00 zł – po dokonaniu potrąceń 1.223,20 zł do wypłaty, która miała nastąpić zgodnie z oznaczeniem na rachunku w dniu 3 lipca 2014 r.;
- dnia 1 czerwca 2014 r. numer (...) - VIzdr, na okres od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., w której to zleceniobiorca zobowiązywał się do wykonywania czynności pakowania sushimasterów i składania kartonów za wynagrodzeniem 941,54 zł. Z tytułu tej umowy zgłoszono zainteresowanego do ubezpieczenia zdrowotnego z podstawą wymiaru składek 941,54 zł. Do wskazanej umowy zlecenia wystawiono rachunek na kwotę 941,54 zł – po dokonaniu potrąceń 793,80 zł do wypłaty, która zgodnie z oznaczeniem na rachunku miała nastąpić w dniu 5 lipca 2014 r.

Z tytułu wykonania w/w umów **A. U.** uzyskał w listopadzie 2014 r. przychód w wysokości 1.774,51 zł. Dnia 4 listopada 2014 r. na jego rachunek bankowy wpłynęło wynagrodzenie w kwocie 1.400 zł, które zostało dokonane jednym przelewem. W grudniu 2014 r. ubezpieczony uzyskał przychód w kwocie 2.689,67 zł. Dnia 4 grudnia 2014 r. na rachunek ubezpieczonego wpłynęło wynagrodzenie w kwocie 2.075 zł, przekazane jednym przelewem.

Z tytułu wykonania w/w umów **S. C.** uzyskał w sierpniu 2014 r. przychód w wysokości 3.417,14 zł. Dnia 5 sierpnia 2014 r. na jego rachunek bankowy wpłynęło wynagrodzenie w kwocie 2.688 zł, które zostało dokonane jednym przelewem. We wrześniu 2014 ubezpieczony uzyskał przychód w kwocie 2.008,35 zł. Dnia 5 września 2014 r. na rachunek ubezpieczonego wpłynęło wynagrodzenie w kwocie 1.500 zł, przekazane jednym przelewem.

Z tytułu wykonania w/w umów **T. M.** uzyskał w maju 2014 r. przychód w wysokości 853,85 zł. Dnia 10 maja 2014 r. ubezpieczonemu wypłacono wynagrodzenie w wysokości 720 zł, które odebrał osobiście. W czerwcu 2014 r. ubezpieczony uzyskał przychód w kwocie 3.109,80 zł. Dnia 10 czerwca 2014 r. ubezpieczony odebrał osobiście wynagrodzenie w kwocie 2.448,29 zł. (umowa z dnia 01.05.2014 r. i rachunek do niej nie są podpisane)

Z tytułu wykonania w/w umów **P. S.** uzyskał w czerwcu 2014 r. przychód w wysokości 3.033,85 zł. Dnia 10 czerwca 2014 r. ubezpieczonemu wypłacono łącznie 2.365,20 zł, które odebrał osobiście. W lipcu 2014 r. ubezpieczony uzyskał przychód w kwocie 3.075,38 zł. Dnia 4 lipca 2014 r. ubezpieczony odebrał osobiście wynagrodzenie w kwocie 2.400 zł. (umowa z dnia 5.05.2014 r. i rachunek do niej nie zostały podpisane)

Z tytułu wykonania w/w umów **W. C.** uzyskał w lipcu 2014 r. przychód w wysokości 2.621,54 zł. Dnia 3 lipca 2014 r. na jego rachunek bankowy wpłynęło wynagrodzenie w kwocie 2.017,00 zł, które zostało dokonane jednym przelewem.

bezsporne; nadto dowód: potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie umów zlecenia wraz z rachunkami oraz z wyciągiem dokonanego przelewu w aktach organu rentowego

T. M. w ramach zawartych umów rozwoził przygotowane sushi do sklepów (...), A., Makro oraz P. i P.. Natomiast w ramach drugiej umowy zlecenia zajmował się rozwożeniem sushi do klientów indywidualnych oraz składaniem kartonów zbiorczych służących do transportowania sushi. Te dodatkowe czynności ubezpieczony wykonywał co najmniej dwa razy w tygodniu i w oparciu o wcześniej ustalony grafik. S. przewożone do sklepów ubezpieczony odbierał na parterze budynku, a sushi przygotowane dla klientów indywidualnych odbierał na piętrze. Natomiast wynagrodzenie z tytułu wykonywania obu umów było wypłacane ubezpieczonemu w jednej kwocie, którą odbierał osobiście.

P. S., podobnie jak ubezpieczony T. M., w ramach zawartych umów zajmował się rozwożeniem sushi do sklepów oraz wykonywał dodatkowe czynności, w ramach których zajmował się rozwożeniem sushi do klientów indywidualnych oraz składaniem kartonów. W związku z wykonywaniem umów ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w jednej kwocie.

W. C. przez pierwszy tydzień zatrudnienia u płatnika składek pracował przy produkcji sosu – na I zmianie. Później pracował naprzemiennie przy składaniu kartonów i pakowaniu sushi. Pracował tak długo, jak było potrzeba danego dnia.

dowód: zeznania ubezpieczonych: T. M. i P. S. (k. 129), W. C. (k. 93)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne i przydatne dla potrzeb niniejszego postępowania dokumenty zgromadzone w aktach pozwanego organu rentowego oraz w aktach sądowych, albowiem zostały one sporządzone przez osoby do tego uprawnione w ramach przysługujących im kompetencji i w przewidzianej prawem formie. Nadto ich treść ani forma nie były kwestionowane przez strony postępowania, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Co do treści umów zlecenia zawieranych z ubezpieczonymi to w świetle całokształtu materiału dowodowego nie sposób uznać, aby umowy te w swej treści odzwierciedlały rzeczywisty stan rzeczy i treść stosunku zobowiązaniowego nawiązanego przez strony.

Po pierwsze, umowy wskazywały na datę ich zawarcia w pierwszym (lub jednym z pierwszych) dniu miesiąca, podczas, kiedy w zasadzie bezspornym było, że umowy zawierane były na piśmie dopiero po zakończeniu miesiąca i zsumowaniu godzin pracy w danym okresie.

Po drugie, umowy wskazywały na konkretny zakres czynności jaki miał być ich przedmiotem, jednakże nie zawsze odpowiadał on temu, co zleceniobiorca faktycznie wykonywał na rzecz zleceniodawcy. Księgowa przygotowując umowy popełniała w tym zakresie omyłki. Ponadto, nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości, że żaden przedstawiony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie jakoby ubezpieczeni rzeczywiście ilość godzin pracy wynikających z kwoty wynagrodzenia w poszczególnych umowach poświęcali akurat na te, a nie inne czynności objęte jedną z umów zlecenia. Strona odwołująca na żadnym etapie postępowania nie przedstawiła ewidencji w oparciu o którą ustalano wynagrodzenia zleceniobiorców, w tym w szczególności takiej, z której wynikałoby, że określoną ilość godzin zleceniobiorca poświęcił np. na czynności pomocy kuchennej, a określoną np. na składanie kartonów. Z porównania treści umów z zeznaniami księgowej, jak również zeznaniami ubezpieczonych wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że zawsze na umowie „podstawowej” (tj. tej zgłoszonej do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych) wskazywana była kwota odpowiadająca najniższemu wynagrodzeniu za pracę, zaś wszelki przychód wykraczający w danym miesiącu ponad tę kwotę zawierany był w umowie lub umowach „dodatkowych” (tj. tych zgłoszonych wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego).

Oczywistym jest także, że przy systemie pracy jaki wynika z osobowych dowodów (różna ilość pracy w poszczególne dni, różna długość poszczególnych zmian) nie sposób przyjąć, jakoby dany ubezpieczony zawsze tę równą liczbę godzin (przypadającą na wynagrodzenie równe minimalnemu wynagrodzeniu za pracę) wykonywał czynności na produkcji sushi lub czynności kierowcy, a pozostałą część czasu przy składaniu kartonów. Takie twierdzenia są sprzeczne z logiką i w żaden sposób nie wytrzymują konfrontacji z pozostałym materiałem dowodowym.

Nie sposób również dać wiary zeznaniom świadka M. C. oraz współników odwołującej spółki, jakoby czynności „składania kartonów”, na które zawierano na piśmie odrębne umowy zlecenia były dodatkowymi, incydentalnymi, uzupełniającymi i nieregularnymi. Przeczą temu kwoty wynagrodzeń z tych „dodatkowych” zleceń: są one znaczne (niejednokrotnie wyższe aniżeli ze „zlecenia podstawowego”) i uzyskiwane przez ubezpieczonych regularnie, co przeczy tezie o incydentalności tej pracy i jej dodatkowym, sporadycznym charakterze. Z tego samego powodu nie sposób dać wiary temu jakoby zawsze w ramach tych dodatkowych umów ubezpieczeni wykonywali czynności

związane ze składaniem kartonów, a nie produkcją sushi. Trudno zakładać, aby czynności o charakterze dodatkowym i marginalnym w całym procesie produkcji miały pochłaniać ubezpieczonym porównywalną (a czasami nawet znacznie większą, co wynika z porównania kwot wynagrodzeń) ilość czasu niż praca w ramach „podstawowej” umowy.

Z całokształtu okoliczności związanych z wykonywaniem umów, a następnie ich zawieraniem na piśmie wynika, zdaniem Sądu, że ubezpieczeni świadczyli pracę przez określoną liczbę godzin, zajmując się wszelkimi niezbędnymi pracami, według aktualnego zapotrzebowania. Następnie na zakończenie miesiąca tworzone były umowy, w których zawsze przyjmowano ilość godzin z „podstawowej” umowy odpowiadającą wynagrodzeniu minimalnemu, a wszelkie godziny wypracowane ponad to minimum wpisywano do kolejnej umowy lub umów. Nieprawdopodobnym jest to, aby ubezpieczeni każdego miesiąca pracowali przy produkcji sushi lub jako kierowcy stałą liczbę godzin odpowiadającą minimalnemu wynagrodzeniu, a przy wykonywaniu dodatkowych, uzupełniających czynności każdego miesiąca inną (i to porównywalną lub większą). Ta praktyka dowodzi w nie budzący wątpliwości sposób tego, że umowy nie były odzwierciedleniem tego, co ubezpieczeni faktycznie wykonali na rzecz odwołującej spółki, a jedynie udokumentowaniem fikcji na potrzeby rozliczenia, w tym w szczególności na potrzeby odrębnego zgłoszenia tych umów jako dwóch osobnych tytułów do ubezpieczeń społecznych.

Co do sposobu realizacji umów zlecenia i umów o pracę Sąd poczynił ustalenia w oparciu o dowody z dokumentów – zeznania ubezpieczonych składane na etapie kontroli, dokumenty urzędowe – protokół kontroli oraz protokoły rozpraw w innych analogicznych sprawach oraz zeznania T. M., P. S. i W. C.. W tym zakresie schemat wykonania umów wyłaniający się z zeznań utrwalonych w tychże dokumentach jest spójny (poza nielicznymi wyjątkami osób nadal zatrudnionych przez płatnika) i wiąże się w logiczną całość z dowodami z dokumentów, jak również zeznaniami ubezpieczonych.

Sąd pominął natomiast dowód z przesłuchania pozostałych ubezpieczonych, tj. A. U. i S. C., uznając okoliczności sprawy za dostatecznie wyjaśnione. Nadto, ubezpieczeni prawidłowo wezwani na dwa kolejne terminy rozprawy (30.05.2017 r. i 24.10.2017 r.) nie stawili się bez usprawiedliwienia, wobec czego brak było podstaw do odraczenia rozprawy z uwagi na ich niestawiennictwo, prowadziłoby to wyłącznie do przewlekłości postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu było to, czy płatnik składek prawidłowo ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i wypadkowe) oraz na ubezpieczenie zdrowotne, z tytułu umów zlecenia zawieranych z ubezpieczonymi.

Organ rentowy uznał, że do podstawy wymiaru składek w poszczególnych okresach rozliczeniowych należało zsumować wszystkie przychody uzyskane przez ubezpieczonych w ramach realizacji zleceń na rzecz spółki płatnika niezależnie od zawarcia dwóch lub więcej umów zlecenia i zadeklarowania jako podstawy wymiaru składek wyłącznie przychodów z jednej z umów. Zdaniem organu rentowego sporne czynności polegające na zawieraniu dwóch lub więcej odrębnych umów zlecenia nie są same w sobie sprzeczne z prawem, jednakże z uwagi na brak zbiegu dwóch tytułów ogólnych ubezpieczenia uniemożliwiającego skorzystanie ze stanowionej przez art. 9 ust. 2 ustawy o sus możliwości wyboru jednego z tych tytułów, zostały uznane za nieważne z mocy art. 58 § 1 kc, ponieważ miały na celu obejście ustawy.

Co do podstawy wymiaru składek i wysokości przychodu, w oparciu o który dokonano jej ustalenia stwierdzić należy, że organ rentowy ustalił wysokości przychodów w oparciu o deklaracje złożone przez płatnika na potrzeby ubezpieczenia zdrowotnego, kwoty te nie były przez stronę odwołującą kwestionowane.

Rzeczą sądu było zatem ustalenie czy w niniejszej sprawie może mieć zastosowanie art. 9 ust. 2 ustawy o sus.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o sus obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z

Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o sus, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Z kolei stosownie do treści art. 13 pkt 2 w/w ustawy, osoby wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o sus, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. ustawy systemowej, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 7.

Natomiast zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o sus, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Zasadą jest, że osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, tj. umowy o pracę nakładczą, umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, współpracy przy wykonywaniu umowy zlecenia, prowadzenia pozarolniczej działalności oraz współpracy przy działalności, sprawowania funkcji posła i senatora pobierającego uposażenie oraz posła do Parlamentu Europejskiego, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, bycia osobą duchowną – jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów, lub zmienić tytuł ubezpieczeń. Gdy powstanie kolejny tytuł do ubezpieczeń, ubezpieczony może na bieżąco dokonać zmiany tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Przykładowo, gdy osoba wykonująca umowę zlecenia zawiera kolejną umowę zlecenia, z tej drugiej umowy podlega dobrowolnym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Może także wybrać tę drugą umowę jako tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń, wówczas z pierwszej umowy ubezpieczenia emerytalne i rentowe przestaną być obowiązkowe, a staną się dobrowolne.

Skoro ustawodawca przewidział możliwość stosowania regulacji wynikających z przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o sus, to niewątpliwie ubezpieczeni mogą z tego rodzaju instytucji korzystać. Jednakże, w świetle całej regulacji wynikającej z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i celu w jakim został utworzony Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, trudno uznać, że zamiarem ustawodawcy było utworzenie swoistej furtki do unikania opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i kreowania stosunków prawnych tak, by składki były odprowadzane od bardzo niskich kwot, w sytuacji gdy ubezpieczony posiada dwa tytuły do ubezpieczenia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15.10.2013 r., III AUa 347/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 06.08.2015 r., III AUa 1849/14).

Nie budzi wątpliwości, ugruntowane już w orzecznictwie Sądu Najwyższego zapatrywanie, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do badania ważności stosunków prawnych stanowiących tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym w celu stwierdzenia objęcia ubezpieczeniem społecznym (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.02.2005 r., III UK 200/04). Zaznaczyć przy tym należy, że ocenie czynności prawnej z punktu widzenia zasad ogólnych podlega zarówno jej treść, jak i cel. Jeżeli okaże się ona sprzeczna z ustawą albo z zasadami współzycia społecznego, albo jeżeli ma na celu obejście prawa, jest ona nieważna (art. 58 § 1 i 2 kc).

W ocenie sądu, z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego niewątpliwie wynika, że zlecenia realizowane przez ubezpieczonych na rzecz płatnika składek zostały sztucznie podzielone (rozbite) na dwie umowy w

danym miesiącu tylko i wyłącznie w celu wykreowania dodatkowego tytułu do ubezpieczeń społecznych i w związku z tym objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi jedynie części uzyskiwanego przez nich przychodu. Działanie takie z pewnością należy kwalifikować jako zmierzające wprost do obejścia przepisów prawa – ustawy o sus – określających zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym i obliczania podstaw wymiaru składek. Płatnik składek celowo tak ukształtowała stosunki prawne pomiędzy sobą a ubezpieczonymi (te w formie pisemnej), aby stworzyć pozór realizowania odrębnych zleceń, z odrębnym przedmiotem zleceń i wobec tego rodzających tytuł do dwóch odrębnych stosunków ubezpieczenia społecznego.

W istocie sposób realizowania umów zawieranych pomiędzy płatnikiem składek a ubezpieczonymi ujawnia, że ich przedmiotem było realizowanie jednego zlecenia obejmującego różnorakie czynności związane z cyklem produkcyjnym sprzedawanych przez spółkę zestawów sushi. Niezależnie od tego, co było wpisane w zawieranych na piśmie post factum umowach to faktycznie realizowane przez ubezpieczonych zlecenie polegało na wykonywaniu czynności związanych z produkcją sushi - przygotowywania półproduktów, zwijania maków, ich krojenia, pakowania do opakowań jednostkowych i zbiorczych, a także rozwożeniu sushi do sklepów. W przypadku ubezpieczonych czynnościami dodatkowymi w ramach tego samego procesu było składanie zbiorczych kartonów i etykiet oraz w przypadku T. M. i P. S. również rozwożenie sushi do klientów indywidualnych. Wszystkie te czynności były jednak wykonywane w ramach jednego, łącznego czasu pracy i nie ma jakiegokolwiek dowodu na to, aby były odrębnie ewidencjonowane w zależności od rodzaju wykonywanych czynności. Wydzielenie z tych czynności odrębnego zlecenia, które miałyby obejmować wyłącznie jeden z wycinków cyklu produkcyjnego sushi (całego procesu, który prowadzi do wytworzenia gotowego dla odbiorcy produktu, czyli produktu spakowanego nie tylko w opakowanie jednostkowe, ale także zbiorcze) - składanie kartonów zbiorczych było fikcją, służyło tylko i wyłącznie stworzeniu dokumentacji, która miała uzasadniać odrębne zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i odrębne naliczanie podstaw wymiaru składek.

Cel działania płatnika składek jest jednoznaczny i nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości. Było nim redukcja kosztów działalności poprzez redukcję obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Takie działanie odbywało się kosztem zarówno każdego z ubezpieczonych, jak i systemu ubezpieczeń społecznych.

Nie zasługuje również na uwzględnienie argumentacja jakoby zainteresowani byli świadomi zasad zgłaszania ich do ubezpieczeń społecznych i obliczania podstaw wymiaru składek. Nawet jeśli po części wynikało to z treści rachunków podpisywanych przez ubezpieczonych to trudno racjonalnie oczekiwać, że osoby te, nie posiadające stosownej wiedzy mogły w łatwy i prosty sposób z treści przedstawionych im rachunków wywnioskować o zakresie objęcia ich ubezpieczeniami społecznymi. Odwołująca nie informowała o tym zatrudnianych przez siebie osób w sposób jednoznaczny, brak świadomości w tym zakresie potwierdziły wszystkie przesłuchane zainteresowane osoby. Co istotne, to odwołująca nie dała ubezpieczonym możliwości dokonania wyboru i skorzystania z dobrowolnych ubezpieczeń społecznych.

Zaznaczyć przy tym należy, że art. 353¹ k.c., stanowiący zasadę swobody umów, umożliwia stronom umowy ukształtowanie stosunku prawnego zlecenia (umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia) według ich uznania byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie, ani zasadom współżycia społecznego, jednak prawo to nie może służyć takiemu ukształtowaniu treści tego stosunku, aby z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwiał się ustawie, ale w rzeczywistości zmierzał do zrealizowania celu ustawowo zakazanego. Powyższe działanie stanowi działanie contra legem i nie podlega ochronie prawnej (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23.03.2016 r., III AUa 1673/15).

Gdyby faktycznie celem zawierania dwóch różnych umów było wyodrębnienie różnych rodzajów czynności – „podstawowych” i „dodatkowych”, to przecież odwołująca mogła opłacać składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu obu umów, a nade wszystko mogła ubezpieczonym pozostawić w tym zakresie wybór, co nie krzywdziłoby zleceniobiorcy i nie byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, zasadą ochrony interesów i nie pokrzywdzenia innych ubezpieczonych, zasadą nieuprawnionego uszczuplania środków funduszu ubezpieczeń społecznych oraz zasadą uczciwego obrotu prawnego i jest dopuszczalne

zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o sus. Wspomniany przepis w sytuacji, gdy osoba spełnia warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z kilku tytułów nie nakazuje bowiem bezwzględnie wyboru tego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, który powstał najwcześniej, ale pozwala na wybór lub zmianę tytułu tytułów ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o sus osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 2c i 7.

Płatnik składek nie wykazał prawidłowego zastosowania tego przepisu, nawet przy założeniu, że prawdziwe są jego twierdzenia co do sposobu realizacji umów.

Umowy zlecenia zawierane i realizowane były w jednym czasie, nie zostało zatem w ogóle wykazane, aby którykolwiek z tytułów do ubezpieczenia (przy założeniu, że w ogóle dwa odrębne tytuły powstały) jest tym, który powstał najwcześniej. Już z tego powodu wybranie przez samego płatnika tytułu do obowiązkowego ubezpieczenia budzi wątpliwości. Ponadto płatnik składek naruszał również art. 9 ust. 2 zd. 2 ustawy o sus nie dając ubezpieczonym możliwości wyboru i złożenia wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem na ich wniosek. Skoro ubezpieczeni nie mieli świadomości, że nie cały ich przychód stanowi podstawę wymiaru składek to nie mogli zareagować złożeniem stosownego wniosku.

Podnosząc powyższe stwierdzić należy, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w istocie pomiędzy płatnikiem składek a ubezpieczonymi realizowany był w spornym okresie czasu jeden stosunek zlecenia, a redagowanie dwóch umów na piśmie i odrębnych rachunków było wyłącznie zabiegiem mającym na celu wykreowanie zbiegu tytułów do ubezpieczenia społecznego w celu objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami tylko z jednego z nich i wobec tego odprowadzenia niższych składek do systemu ubezpieczeń społecznych.

Zatem w niniejszej sprawie nie zachodził zbieg dwóch tytułów ogólnych ubezpieczenia i nie można było skorzystać ze stanowionej przez art. 9 ust. 2 ustawy o sus możliwości wyboru jednego z tych tytułów podlegania przez ubezpieczonych ubezpieczeniom społecznym.

W konsekwencji uznać należy, że podstawę wymiaru składek stosownie do treści przepisów art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy o sus oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27.08.2004 r., stanowi przychód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 2032), uzyskany przez ubezpieczonych z tytułu wynagrodzenia za wykonywanie wszystkich umów zlecenia zawartych ze współnikami odwołującej spółki.

Mając na względzie powyższe rozważania, należy uznać, że organ rentowy prawidłowo w zaskarżonych decyzjach określił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz zdrowotne w kwotach wypłaconych łącznie ubezpieczonym przez płatnika składek.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołania – punkt 1. wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 99 kpc oraz w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 26 października 2016 r., biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu odnośnie do każdej ze spraw przed połączeniem, wyliczoną i podał w odpowiedziach na odwołania przez organ rentowy i nie zakwestionowaną przez odwołującego płatnika składek. I tak, wartość przedmiotu sporu w sprawie z odwołania od decyzji dotyczącej W. C. wynosiła 280 zł, a wartość przedmiotu sporu w sprawach z odwołań od decyzji dotyczących pozostałych ubezpieczonych mieściła się w przedziale między 500 zł a 1.500 zł.

Mając powyższe na względzie, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego Sąd zasądził od strony odwołującej (przegrywającej) na rzecz pozwanego organu rentowego (wygrywającego) kwotę 1.560 zł [= 120 zł + 4 * 360 zł] – punkt 2. wyroku.

/-/ Maciej Nawrocki